

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

100 – ї

підсумкової наукової конференції

професорсько-викладацького персоналу

Вищого державного навчального закладу України

«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

11, 13, 18 лютого 2019 року

(присвячена 75 - річчю БДМУ)

Чернівці – 2019

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м. Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2019. – 544 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м.Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Бойчук Т.М., професор Івашук О.І., доцент Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професор Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професор Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професор Сидорчук Л.П.

професор Слободян О.М.

професор Ткачук С.С.

професор Тодоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

д.мед.н. Годованець О.І.

ISBN 978-966-697-543-3

© Буковинський державний медичний
університет, 2019

потребує прицільного дослідження, оскільки дасть змогу поглиблено прослідкувати проблему відповідності терміна науковому концепту.

Поява терміна орнітологія пов'язана з іменем італійського дослідника Ulisse Aldrovandi (народився 11 вересня 1522 року, помер 4 травня 1605 року), автора енциклопедії «Ornithologiae, hoc est de avibus historiae libri XII». Однак перший опис понад 170 видів птахів належить давньогрецькому вченому Aristoteles (384-322 рр. до н.е.), тому не дивно, що серед латинських клінічних термінів в якості термінотворчого компонента знаходимо назви птахів і грецького і латинського походження. Презентаційну вибірку проведено на матеріалі доступних нам лексикографічних джерел, досліджуючи етимологію термінів ми зверталися до латинсько-російського словника І. Дворецького.

Структурне дослідження відібраного фактичного матеріалу уможливило виокремлення таких підгруп: *власне назви птахів*, які внаслідок певних асоціацій вживаються в медичній термінології у специфічному, зрозумілому тільки фахівцям, значенні. Для прикладу розглянемо термін *ptica* (від латинського *picus*, ae f - сокола), під яким сучасна медицина розуміє «збочений апетит, нав'язливе бажання їсти нехарчові продукти; спостерігається у вагітних жінок, деяких хворих з дефіцитом заліза або цинку, у дітей; класифікується як рідкісне психічне порушення». Назву співвідносять з птахом соколою, яка, за спостереженням людей, часто тримає у дзьобі предмети, непридатні для споживання, зокрема, блискучі предмети; *однослівні деривати*, у яких орнітологічний компонент латинського чи грецького походження перебуває у препозиції. Утворюються ці терміни за моделлю «основа слова, що позначає найменування певного птаха + суфікс грецького походження – *ismus*, *-iasis/-osis* або *-itis*. Напр., *psittacosis* (гр. *ψιττακος* - папуга) - гостре інфекційне захворювання, яке передається від папуг людині; протікає подібно до грипу, з раптовим початком та високою температурою; *двослівні терміни*, де назва птаха посідає постпозицію і відіграє функцію неузгодженого означення: *rhythmus coturnicis* (лат. *coturnix*, *icis* f - перепілка), *phenomenon picis* (лат. *picus*, *i m* - дятел), *symptoma hirundinis* (лат. *hirundo*, *inis* f - ластівка), *figura papilionis* (лат. *papilio*, *onis* f - метелик). Усі ці терміни утворені шляхом вторинної номінації, за основу взято акустичну (*rhythmus coturnicis*, *phenomenon picis*) та візуальну характеристики (*symptoma hirundinis*, *figura papilionis*).

Скакун І.О.

КОНЦЕПЦІЯ ЛЮДИНОМІРНОСТІ В СУЧАСНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Кафедра психології та філософії

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Маючи світоглядний характер, питання про місце людини в історично мінливій картині світу, по-різному формулювалось і розв'язувалось у контексті певних методологічних настанов, але ніколи не вважалось другорядним. Понад те, людина завжди (явно чи неявно) була центральною філософською проблемою. Для сучасної філософії та методології науки антропоцентризм актуальний у зв'язку з черговим антропологічним поворотом, а також особливостями становлення постнекласичної науки, яка дедалі більшою мірою виявляє свої людиномірні-ціннісні засади.

Постнекласична парадигма, ґрунтуючись на ідеї єдності природничо-наукового, гуманітарно-наукового та науково-технічного знання, тяжіє до осмислення складних людиномірних систем, що саморозвиваються. Особливості сучасних стратегій наукового пізнання неможливо осмислити виключно в межах суб'єкт-об'єктної взаємодії та соціокультурної детермінованості. В структурі наукової аргументації та в процедурах конституювання наукових істин неминуче присутній аксіологічний аспект.

Наукова діяльність у постнекласичну добу глибоко вплетена в структуру соціуму, будь-яке наукове дослідження, незалежно від його первинних цілей та мотивів, позначається на житті суспільства. Наукове пізнання більше не може мислитися поза моральним і естетичним контекстом. Очевидно, що постнекласична наука є ціннісно

релевантною, а її самовияв актуалізує світоглядний потенціал антропоцентризму в сучасній науковій картині світу. Антропологічна орієнтація науки перестає бути неявною стосовно мети і стратегій наукового пізнання, перетворюючись на методологічний регулятив.

Методологічним базисом постнекласики є синергетика та глобальний еволюціонізм. Передусім це позначається на параметрах пізнавальної взаємодії, котру трактують як відкриту нелінійну систему, здатну до самоорганізації. Під самоорганізацією в науці слід розуміти спонтанне продукування нового знання, що також включається в цю систему і впливає на неї. Однак основним параметром наукового знання в постнекласиці стає людиномірність означених систем, що є гноссологічним корелятом світоглядної настанови антропоцентризму.

По-новому трактується образ людини та її доля. Основним регулятивом побудови нових стратегій дослідження є людський потенціал і його актуалізація в динамічних умовах навколишнього середовища. У свою чергу, антропоцентризм у сучасному розумінні – це модель розвитку, зорієнтована на максимальне розкриття потенціалу кожної людини. Антропологічна настанова сучасної наукової картини світу культивує ідеал цілісності науки та ціннісно-орієнтованого знання, перешкоджаючи розвитку антигуманних, сцієнтистських тенденцій.

Отже, закономірно, що постнекласична наука має характер відверто людиноцентристський. І якщо досі наука намагалась абстрагуватися від цінностей, керуючись ідеалом ціннісно-нейтрального знання, то на сучасному етапі її розвитку аксіологічна зумовленість є основним методологічним регулятивом при побудові пізнавальних стратегій.

Skrytska N.V.

PECULIARITY OF HUMANITY IN THE MEDIEVAL PHILOSOPHY

Department of Social and Cultural Studies

Higher State Educational Establishment of Ukraine

«Bukovinian State Medical University»

Humanity is a physical substance. According to Aquinas, humanity is the unity of human nature. Plato talked about the soul being imprisoned in the body. Similarly, Augustine considered the soul as a spiritual substance. Both Plato and Aristotle agreed that the soul was the form of the body but did not see, as Aquinas thought he did. The soul was as dependent upon the body as the body was upon the soul. Humanity in the medieval worldview was a unity of body and soul. Without the soul, the body would not have any form. As a physical substance, a person is a composite of soul and body.

The soul accounts also for humanity's capacity for sensation and the power of intellect and will. Humanity's higher capacity is located in the intellect, making people rational animal and conferring upon.

Aquinas followed Aristotle's theory of knowledge. He was especially impressed by Aristotle's answer to those who doubted that the human mind could arrive at certainty on any subject. Some ancient philosophers argued that since humanity's knowledge was limited to sense perception, there could be no certainty because each person senses things differently and the objects of sense were always in flux.

Plato agreed with this estimate of sense knowledge, saying that it could give us no certainty.

Aquinas accepted Aristotle's approach saying that the human mind knew what it did through its confrontation with actual concrete objects when we sensed things of persons. We know their essence, for example, a tree and a man, even though they are in the process of change. What we know about them, given the fact that they are in flux, is that they are either more or less a tree or a man, but we are not in doubt about what they are. In short, the abstracts are the universal from the particular. The mind does not possess any innate ideas but is rather in potentiality to knowledge.